

STANDARDY OCHRONY MAŁOLETNIICH W ZESPOLE OPIEKI ZDROWOTNEJ W ROPCZYCACH

W związku z obowiązkiem prawnym nałożonym ustawą z dnia 13 maja 2016 r. o przeciwdziałaniu zagrożeniom przestępczością na tle seksualnym i ochronie małoletnich (Dz. U.z 2023 r. poz. 1304) oraz w oparciu o art 22b i art 22c ustawy z dnia 28 lipca 2023 r. o zmianie ustawy – Kodeks rodzinny i opiekuńczy oraz niektórych innych ustaw (Dz. U 2023 poz.1606) Dyrektor Zespół Opieki Zdrowotnej w Ropczycach wprowadza "Standardy Ochrony Małoletnich" zwane dalej "Standardami" we wszystkich placówkach Zespołu Opieki Zdrowotnej w Ropczycach.

WSTĘP

Standardy Ochrony Małoletnich są dokumentem wewnętrznym ZOZ w Ropczycach, precyzującym sposoby realizowania zadań związanych z ochroną osób małoletnich przed przemocą oraz innymi działaniami na ich szkodę.

Celem Standardów jest tworzenie bezpiecznego i przyjaznego dla dzieci środowiska, poszanowania zasad równego traktowania małoletnich oraz umożliwienie odpowiednich reakcji na zagrożenia dla małoletnich w naszych placówkach.

I.

DEFINICJE:

1. **Małoletni** – osoba, która nie uzyskała jeszcze pełnoletniości i nie posiada zdolności do czynności prawnych lub też jej zdolność jest ograniczona. W rozumieniu przepisów polskiego prawa cywilnego jest to osoba poniżej 18 roku życia.
2. **Jednostka** - należy przez to rozumieć Zespół Opieki Zdrowotnej w Ropczycach
3. **Kierownik** – osoba, która zgodnie z obowiązującym prawem jest uprawniona do podejmowania decyzji o działaniach Jednostki
4. **Personel** - jest to każda osoba świadcząca pracę na rzecz Jednostki, także współpracownik, stażysta, wolontariusz, praktykant lub inna osoba świadcząca usługi w Jednostce biorąca udział w udzielaniu świadczeń małoletnim lub mogąca mieć kontakt z małoletnim
5. **Opiekun dziecka** - rodzice, opiekunowie prawni oraz inne osoby posiadające uprawnienia do opieki nad małoletnim decyżją sądu

6. **Krzywdzenie dziecka** - krzywdzeniem jest każde zamierzone i niezamierzone działanie lub zaniechanie działania jednostki, instytucji lub społeczeństwa jako całości i każdy rezultat takiego działania lub bezczynności, które naruszają równe prawa i swobody dzieci i/lub zakłócają ich optymalny rozwój.
7. **Przemoc wobec dziecka** – jednorazowe albo powtarzające się umyślne działanie lub zaniechanie, wykorzystujące przewagę fizyczną, psychiczną lub ekonomiczną, naruszające prawa lub dobra osobiste dziecka, w szczególności narażające je na niebezpieczeństwo utraty życia, zdrowia, naruszające jego godność, nietykalność cielesną, wolność, w tym seksualną, powodujące szkody na jego zdrowiu fizycznym lub psychicznym, a także wywołujące cierpienia i krzywdy.

II.

RODZAJE PRZEMOCY

Przemoc fizyczna - przemoc, w wyniku której dziecko doznaje faktycznej fizycznej krzywdy lub jest nią potencjalnie zagrożone. Krzywda ta następuje w wyniku działania bądź zaniechania działania ze strony rodzica lub innej osoby odpowiedzialnej za dziecko. Może być czynnością powtarzalną lub jednorazową. To bicie, szarpanie, popychanie, rzucanie przedmiotami, kopanie dziecka, potrząsanie nim lub rzucanie, drapanie, szczypanie, gryzienie, ciągnięcie za włosy/uszy, zmuszanie do przebywania w niewygodnej pozycji, przypalanie, poparzenie lub zmuszanie do zjedzenia/połknięcia czegoś. Uwaga! Klaps to też przemoc! Zakaz stosowania kar cielesnych w Polsce obowiązuje od 1 sierpnia 2010 r

Przemoc emocjonalna - przewlekła, нефizyczna, szkodliwa interakcja pomiędzy dzieckiem a opiekunem, obejmująca zarówno działania, jak i zaniechania. Zaliczamy do niej m.in.: niedostępność emocjonalną, ignorowanie potrzeb emocjonalnych dziecka, relację z dzieckiem opartą na wrogości, obwinianie, oczernianie, odrzucanie, upokarzanie, straszenie, przypisywanie negatywnych cech dziecku, nieodpowiednie rozwojowo lub niekonsekwentne interakcje z dzieckiem, niedostrzeganie lub nieuznawanie indywidualności dziecka i granic psychicznych pomiędzy rodzicem/opiekunem a dzieckiem. Przemocą jest także nieodpowiednia socjalizacja, demoralizacja, a także sytuacja, gdy dziecko jest świadkiem przemocy.

Przemoc seksualna - każda czynność seksualna podejmowana z dzieckiem poniżej 15 r.ż. Włączenie dziecka w aktywność seksualną, którą nie jest ono w stanie w pełni zrozumieć i udzielić na nią świadomej zgody, i/lub na którą nie jest dojrzałe rozwojowo i nie może zgodzić się w ważny prawnie sposób, i/lub która jest niezgodna z normami prawnymi lub obyczajowymi danego społeczeństwa.

Aktywność seksualna między dzieckiem a dorosłym lub dzieckiem a innym dzieckiem, jeśli te osoby ze względu na wiek bądź stopień rozwoju pozostają w relacji opieki, zależności, władzy.

Kontakt fizyczny - dotykание intymnych części ciała, penetracja.

Bez kontaktu fizycznego – ekshibicjonizm, wszelkie formy werbalnego molestowania i skłaniania do kontaktu z treściami pornograficznymi, grooming (uwodzenie w internecie w celu nawiązania kontaktu).

Komercyjne kontakty seksualne z dzieckiem (wyzyskiwanie seksualne dziecka), gdy w zamian za udział w czynnościach seksualnych dziecko otrzymuje korzyść lub obietnicę korzyści.

Zaniechanie - niezaspokajanie podstawowych potrzeb dziecka i/lub nierespektowanie jego podstawowych praw przez rodziców, opiekunów, lub inne osoby zobowiązane do opieki, wychowania i ochrony dziecka.

Obejmuje zarówno pojedyncze sytuacje, jak i schemat funkcjonowania, w którym rodzic/opiekun nie zapewnia odpowiednich warunków rozwoju i dobrostanu dziecka. Może to dotyczyć takich obszarów jak: zdrowie, edukacja, rozwój emocjonalny, odżywianie, schronienie i bezpieczne warunki życia.¹

Przemoc domowa - jednorazowe albo powtarzające się umyślne działanie lub zaniechanie, wykorzystujące przewagę fizyczną, psychiczną lub ekonomiczną, naruszające prawa lub dobra osobiste osoby doznającej przemocy domowej, w szczególności:

- a) narażające tę osobę na niebezpieczeństwo utraty życia, zdrowia lub mienia,
- b) naruszające jej godność, nietykalność cielesną lub wolność, w tym seksualną,
- c) powodujące szkody na jej zdrowiu fizycznym lub psychicznym, wywołujące u tej osoby cierpienie lub krzywdę,
- d) ograniczające lub pozbawiające tę osobę dostępu do środków finansowych lub możliwości podjęcia pracy lub uzyskania samodzielności finansowej,
- e) istotnie naruszające prywatność tej osoby lub wzbudzające u niej poczucie zagrożenia, poniżenia lub udręczenia, w tym podejmowane za pomocą środków komunikacji elektronicznej;²

1 <https://standardy.fdds.pl/upload/pages/czym-jest-krzywdzenie-dziecka-i-jak-je-rozpoznać-informacje-dla-osob-wykonujących-zawod-medyczny-19-1-file-16929558631615638694793063132.pdf>

2 <https://www.niebieskałinia.pl/o-zjawisku-przemocy#>

III. POSTANOWIENIA OGÓLNE

1. Standardy określają zbiór zasad postępowania dotyczący całego personelu (pracowników, stażystów, praktykantów, wolontariuszy na wszystkich szczeblach organizacji), a w szczególności:
 - 1) zasady bezpiecznych relacji w kontaktach personelu z małoletnimi ze szczególnym uwzględnieniem zachowań niedozwolonych wobec dzieci,
 - 2) zasady reagowania i procedurę podejmowania interwencji w przypadku podejrzenia, że dziecko doświadcza krzywdzenia, a także w przypadku posiadania informacji o krzywdzeniu dziecka,
 - 3) procedury i osoby odpowiedzialne za składanie zawiadomień o podejrzeniu popełnienia przestępstwa na szkodę małoletniego, zawiadamianie sądu opiekuńczego oraz za wszczęcie procedury "Niebieskiej karty",
 - 4) zasady przeglądu i aktualizacji standardów i sposób ich dokumentacji,
 - 5) zakres kompetencji osoby odpowiedzialnej za przygotowanie personelu do stosowania standardów, zasady przygotowania tego personelu do ich stosowania oraz sposobu dokumentacji tych działań,
 - 6) zasady udostępniania rodzicom, opiekunom prawnym oraz samym małoletnim standardów do zapoznania się z nimi i ich stosowania,
 - 7) osoby odpowiedzialne za przyjmowanie zgłoszeń o zdarzeniach zagrażających małoletniemu i za udzielenie mu wsparcia,
 - 8) zasady dokumentowania i przechowywania dokumentacji ujawnionych lub zgłoszonych zdarzeń i incydentów zagrażających małoletniemu,
 - 9) zasady bezpiecznych relacji między małoletnimi z uwzględnieniem zachowań niedozwolonych wobec małoletnich,
 - 10) zasady ustalania planu wsparcia małoletniego po ujawnieniu krzywdzenia.
2. ZOZ w Ropczycach nie udostępnia małoletnim dostępu do sieci Internet ani urządzeń elektronicznych z dostępem do sieci Internet.
3. Obowiązek przestrzegania standardów ma każdy członek personelu oraz kierownictwo Jednostki.
4. Za wdrożenie, przestrzeganie, ocenę realizacji Standardów oraz inne zadania określone w Standardach odpowiedzialny jest Kierownik Jednostki.
5. Każdy członek personelu jest zobowiązany do zapoznania się ze Standardami, które są udostępnione w wersji elektronicznej w Dokumentach wspólnych Jednostki. Potwierdzeniem zapoznania się ze Standardami jest złożenie oświadczenia, którego wzór stanowi *Załącznik nr 1* do Standardów.

6. Każdy członek personelu Jednostki, który w związku z wykonywaniem obowiązków służbowych uzyskał informację o krzywdzeniu dziecka lub inne informacje z tym związane, jest zobowiązany do wypełnienia Karty Interwencji (*Załącznik nr 2*) oraz zachowania tajemnicy. Nie dotyczy to informacji, które zostaną przekazane instytucjom uprawnionym do działań w ramach interwencji.
5. Osoba odpowiedzialna w Jednostce sporządza i prowadzi rejestr zgłoszeń (*Załącznik nr 3*) przypadków krzywdzenia i podejrzenia krzywdzenia małoletniego oraz zastosowanych interwencji .

IV.

ZASADY REKRUTACJI PERSONELU

1. Każdy kandydat ubiegający się o pracę w Jednostce mający kontakt z małoletnimi przed zawarciem umowy poddawany jest weryfikacji w Rejestrze Sprawców Przepstępstw na tle seksualnym³ Przedstawia on również zaświadczenie o niekaralności z Krajowego Rejestru Karnego w zakresie przestępstw wskazanych prawem przed dopuszczeniem wykonywania czynności z małoletnimi w Jednostce.
2. W przypadku gdy członkiem personelu zostaje obcokrajowiec, składa on oświadczenie o państwie (lub państwach) w którym osoba ta ostatnio zamieszkiwała w ciągu ostatnich 20 lat. Równocześnie przedkłada on w Jednostce informację z rejestrów karnych tych państw uzyskiwanej do celów działalności zawodowej lub wolontariackiej związanej z kontaktami z dziećmi. Kierownik jednostki jest uprawniony do zobowiązania cudzoziemca do złożenia odpowiedniego oświadczenia o niekaralności.
3. Ponadto osoba przyjęta na stanowisko związane z pracą z dziećmi musi bezwzględnie podpisać następujące oświadczenia oświadczenie o zapoznaniu się ze standardami ochrony dzieci i zobowiązaniu do jej przestrzegania (*Załącznik nr 1*).
4. Oświadczenia zostają włączone do akt osobowych pracownika, a w przypadku ich braku dołączone do umowy cywilnoprawnej.
5. Brak zgody na podpisanie któregośkolwiek dokumentu wymienionego w ust. 5 uniemożliwia nawiązanie z tą osobą jakiegokolwiek stosunku prawnego (zawarcie umowy o pracę/współpracy).

V.

3 Art.21 Ust. z d. 13 maja 2016r o przeciwdziałaniu zagrożeniom przestępczością na tle seksualnym i ochronie małoletnich

ZASADY BEZPIECZNYCH RELACJI W KONTAKTACH PERSONELU Z MAŁOLETNIAMI

- 1.** Personel w swoich działaniach bezwzględnie przestrzega praw pacjenta i kieruje się troską o bezpieczeństwo i dobro dziecka, a w razie podejmowania interwencji działa w jego najlepszym interesie.
- 2.** Personel w kontakcie z małoletnim pacjentem traktuje go z szacunkiem, empatią i życzliwością, uwzględniając jego indywidualną sytuację związaną z wiekiem, możliwościami poznawczymi, potrzebami, oraz sytuacją medyczną.
- 3.** Personel respektuje prawo małoletniego do opieki ze strony opiekunów ustawowych bądź faktycznych umożliwiając ich obecność podczas wykonywanych czynności medycznych.
- 4.** W trakcie interakcji z małoletnimi wszystkie czynności wykonywane wobec niego są mu w miarę możliwości objaśniane z zachowaniem cierpliwości i zrozumienia oraz z zachowaniem możliwości do zadawania przez dziecko pytań.
- 5.** Personel w kontakcie z małoletnim powinien zachować postawę przyjazną, otwartą z zachowaniem formy zwracania się do dziecka po imieniu, nie ignorować jego obecności podczas omawiania z opiekunem jego sytuacji.
- 6.** Przekazywanie informacji powinno odbywać się w jasnej, zrozumiałej dla małoletniego formie uwzględniającej jego wiek sytuację oraz stopień rozwoju i stan emocjonalny.
- 7.** Podczas badania medycznego wymagana jest obecność opiekuna lub innej osoby z personelu. Należy dążyć do zachowania jak największego komfortu psychicznego i fizycznego dziecka, zwłaszcza podczas odsłaniania ciała (najlepiej partiami-nie w całości) jako zachowanie prawa do intymności i godności.
- 8.** Nie wykorzystuje się przewagi fizycznej wobec małoletniego w celu przytrzymania, niedopuszczalne jest podnoszenie głosu oraz wydawanie poleceń, ale należy uzyskać aprobatę dziecka - przy współdziałaniu opiekuna- dla wykonywanych działań.
- 9.** Personel stosuje zasadę otwartości i współpracy z opiekunem dziecka w procesie przygotowania ich do udzielenia świadczeń medycznych. Proces ten ułatwić może rozmowa na temat tego, co dziecko lubi, czego się boi, jakich zachowań należy unikać by czuło się bezpiecznie.
- 10.** Personel zachowuje szczególną ostrożność w kontakcie z małoletnim który doświadczył nadużycia i krzywdzenia w tym fizycznego/seksualnego lub zaniedbania. W takiej sytuacji należy reagować z wyczuciem adekwatnym do sytuacji.

VI.

ZACHOWANIA NIEDOZWOLONE WOBEC DZIECI

- 1.** Zabronione jest wchodzenie w relacje jakiegokolwiek zależności wobec małoletniego pacjenta lub wobec opiekunów dziecka, a także zachowywania się w sposób mogący sugerować innym istnienie takiej relacji zależności.
- 2.** Zabronione jest stosowanie jakiegokolwiek formy przemocy wobec małoletnich polegającej w szczególności na stosowaniu kontaktu fizycznego o charakterze agresywnym, krytyki lub obraźliwego bądź dyskryminującego zachowania również w formie werbalnej.
- 3.** Nie stosujemy w celu nakłonienia dziecka do współpracy gróźb, szantażu oraz mówienia nieprawdy (np. fałszywego zapewnienia o bezbolesnym zabiegu).
- 4.** Zabronione jest zawstydzanie, obrażanie, lekceważenie dziecka lub jego opiekunów lub przyjmowanie postawy w której czują się dyskryminowani lub zaniedbani.
- 5.** Zabronione jest zachowywanie się w obecności małoletnich w sposób niestosowny bądź dwuznaczny lub w sposób który mógłby zostać nieprawidłowo zinterpretowany np. żartów, gestów, wulgarnych słów, nawiązywanie w wypowiedziach do aktywności bądź atrakcyjności seksualnej.
- 6.** Nie wolno traktować małoletnich oraz ich opiekunów w sposób utrudniający lub nie pozwalający zrozumieć im medycznych informacji dotyczących zabiegów, procedur lub zasad obowiązujących podczas ich udzielania. Dotyczy to również nie udzielania informacji.
- 7.** Personel nie może nawiązywać kontaktów z małoletnim w innej niż przewidziana udzielaniem świadczeń zdrowotnych formie, w szczególności poprzez zapraszanie lub przyjmowanie zaproszeń od małoletnich w mediach społecznościowych, komunikatorach lub za pośrednictwem innych prywatnych form kontaktu.
- 8.** Zabronione jest prezentowanie małoletnim treści o charakterze przemocowym, erotycznym bądź pornograficznym.
- 9.** Zabronione jest utrwalanie w jakiegokolwiek formie przez Personel na potrzeby prywatne wizerunku lub głosu małoletniego pacjenta np. zdjęcia, nagrywanie obrazu i głosu lub prowadzenie transmisji na żywo z jego udziałem.
- 10.** Zabronione jest naruszanie prawa małoletniego do prywatności i intymności. Ujawnianie danych osobowych i innych danych wrażliwych jest ściśle z tym związane.
- 11.** Zabronione jest przyjmowanie jakiegokolwiek korzyści majątkowej lub osobistej (w tym pieniędzy, rzeczy) od małoletnich lub osób trzecich.

VII.

ZASADY REAGOWANIA I PROCEDURA PODEJMOWANIA INTERWENCJI W PRZYPADKU PODEJRZENIA, ŻE DZIECKO DOŚWIADCZA KRZYWDZENIA, ORAZ W PRZYPADKU POSIADANIA INFORMACJI O KRZYWDZENIU DZIECKA

1. W sytuacji zaistnienia uzasadnionego podejrzenia wystąpienia zdarzenia polegającego na krzywdzeniu małoletniego lub wystąpienia takiego zdarzenia personel ma obowiązek podjąć adekwatne działania oraz powiadomić osobę odpowiedzialną za przyjmowanie zgłoszeń o zdarzeniach zagrażających małoletnim lub Kierownika Jednostki.
2. Każdy przypadek zidentyfikowania objawów krzywdzenia u dziecka - pacjenta podlega obowiązkowemu odnotowaniu w dokumentacji medycznej.
3. Podjęcie działań interwencyjnych w zależności od charakteru zdarzenia i osoby krzywdzącej:

3.1. Działanie interwencyjne w sytuacji kiedy w/w zdarzenie wystąpiło w stosunku do małoletniego i zostało spowodowane **przez innego małoletniego z uszczerbkiem na zdrowiu, wykorzystaniem seksualnym, lub/i zagrożone jest jego życie⁴: (M:M/A)**

- 1) odseparuj dziecko od osoby podejrzanej o krzywdzenie i zadbaj o jego bezpieczeństwo,
- 2) zawiadom Policję pod nr telefonu 112 lub 997,
- 3) powiadom rodziców/opiekunów obojga dzieci,
- 4) powiadom osobę odpowiedzialną za przyjmowanie zgłoszeń w Jednostce o zdarzeniach zagrażających małoletnim lub (gdy to jest niemożliwe) powiadom przełożonego,
- 5) **osoba odpowiedzialna sporządza zawiadomienie w formie pisemnej, które przekazuje Policji.**

3.2. Działanie interwencyjne w sytuacji gdy dziecko doznaje innej formy krzywdzenia niż popełnienie przestępstwa na jego szkodę ze strony **innego dziecka: (M:M/B)**

- 1) odseparuj je od osoby podejrzanej o krzywdzenie i zadbaj o jego bezpieczeństwo
- 2) powiadom rodziców/opiekunów obojga dzieci
- 3) powiadom osobę odpowiedzialną za przyjmowanie zgłoszeń w Jednostce o zdarzeniach zagrażających małoletnim lub (gdy to jest niemożliwe) powiadom przełożonego
- 4) osoba odpowiedzialna podejmuje działania interwencyjne (zaradcze i przeciwdziałające) polegające na zawiadomieniu szkoły, sądu rodzinnego (wgląd w sytuację rodzinną dziecka krzywdzącego), Policji lub innego właściwego organu.

4 Art.304 Ust. z dn. 6 czerwca 1997r. KPK

3.3. Działanie interwencyjne w sytuacji podejrzenia krzywdzenia małoletniego przez **osoby trzecie** (personel, osoby przebywające na terenie placówki, oraz inne osoby mające kontakt z dzieckiem) **(P:M)**:

- 1) odseparuj dziecko od osoby podejrzanej o krzywdzenie i zadбай o jego bezpieczeństwo,
- 2) zawiadom Policję pod nr telefonu 112 lub 997,
- 3) powiadom rodziców/opiekunów dziecka,
- 4) powiadom osobę odpowiedzialną za przyjmowanie zgłoszeń w Jednostce o zdarzeniach zagrażających małoletnim lub (gdy to jest niemożliwe) powiadom przełożonego,
- 5) osoba odpowiedzialna sporządza zawiadomienie w formie pisemnej, które przekazuje Policji lub Prokuraturze,
- 6) w przypadku, gdy zgłoszono krzywdzenie małoletniego przez członka Personelu-członek ten zostaje natychmiast odsunięty od wszelkich form kontaktu z małoletnimi do czasu wyjaśnienia zdarzenia.

3.4. Działanie interwencyjne w sytuacji gdy dziecko doznaje innej formy krzywdzenia niż popełnienie przestępstwa bądź wystąpiły okoliczności uniemożliwiające ocenę zdarzenia na jego szkodę ze strony **osób trzecich** **(D:M)**:

- 1) odseparuj dziecko od osoby podejrzanej o krzywdzenie i zadбай o jego bezpieczeństwo,
- 2) powiadom rodziców/opiekunów dziecka,
- 3) powiadom osobę odpowiedzialną za przyjmowanie zgłoszeń w Jednostce o zdarzeniach zagrażających małoletnim lub (gdy to jest niemożliwe) powiadom przełożonego,
- 4) osoba odpowiedzialna sporządza i przekazuje do sądu rodzinnego pismo z wnioskiem o wgląd w sytuację rodziny,(zgodnie z postanowieniami Art.572 Ustawy z dn. 17 listopada 1964r KPC).

3.5. Działanie interwencyjne w przypadku gdy zachodzi podejrzenie że przemoc stosują **rodzice/opiekunowie** **(R:M)**:

- 1) zadбай o bezpieczeństwo dziecka i odseparuj je od osoby podejrzanej o krzywdzenie,
- 2) w przypadku podejrzenia, że opuszczenie przez dziecko Jednostki w towarzystwie rodzica/opiekuna prawnego godzi w dobro dziecka - w tym zagraża jego bezpieczeństwu- należy uniemożliwić oddalenie się dziecka oraz
- 3) niezwłocznie zgłosić zdarzenie osobie odpowiedzialnej za przyjmowanie zgłoszeń w Jednostce o zdarzeniach zagrażających małoletnim lub (gdy to jest niemożliwe) powiadomić

Przełożonego,

- 5) zawiadom policję pod nr telefonu 112 lub 997,
- 6) powiadom niekrzywdzającego rodzica/opiekuna dziecka,
- 7) działania wobec dziecka przeprowadza się w obecności najbliższej osoby pełnoletniej w miarę możliwości w obecności psychologa,
- 8) osoba odpowiedzialna sporządza i przekazuje do sądu rodzinnego pismo z wnioskiem o wydanie zarządzeń opiekuńczych oraz wgląd w sytuację rodziny.⁵

3.6. Działanie interwencyjne w przypadku podejrzenia występowania **przemocy domowej** lub gdy dziecko jest świadkiem takiej przemocy:

- 1) **rozpocznij procedurę Niebieskiej Karty** poprzez wypełnienie formularza "A" Niebieskiej Karty zgodnie z postanowieniami Ustawy z dn., 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej oraz Rozporządzenia Rady Ministrów z dn. 6 września 2023 r. w sprawie Procedury Niebieskiej Karty oraz wzorów formularzy "Niebieska Karta"⁶
- 2) zgłoś zdarzenie osobie odpowiedzialnej za przyjmowanie zgłoszeń Jednostce o zdarzeniach zagrażających małoletnim lub (gdy to jest niemożliwe) powiadom przełożonego
- 3) osoba odpowiedzialna sporządza i przekazuje do sądu rodzinnego pismo z wnioskiem o wgląd sytuację rodziny (zgodnie z Art.572 Ustawy z dnia 17 listopada 1964 r. Kodeks Postępowania Cywilnego).

VIII.

ODPOWIEDZIALNOŚĆ

1. Osobą odpowiedzialną za przygotowanie personelu do stosowania Standardów jest Kierownik Jednostki
2. Każdy członek Personelu zobowiązany jest do zapoznania się z treścią niniejszych Standardów oraz do potwierdzenia tego faktu stosownym oświadczeniem (*Załącznik nr1*).
3. Personel przygotowuje się do realizacji Standardów poprzez pogłębianie wiedzy i umiejętności rozpoznawania krzywdzenia, objawów, identyfikacji ryzyka krzywdzenia i podejmowania właściwych interwencji zgodnie z prawem. Uzupełnia także wiedzę z zakresu odpowiedzialności prawnej w przypadku zaniechania postępowania w celu ochrony małoletnich.

⁵ Art.572 Ust.17 listopada 1964r. Kodeks Cywilny

⁶ Art.12 Ust. z d. 29 lipca 2005r o przeciwdziałaniu przemocy domowej

4. Kierownik Jednostki wyznacza **Koordynatora ds. ochrony małoletnich**, który odpowiada za przyjmowanie zgłoszeń o zdarzeniach zagrażających małoletniemu, za udzielenie mu wsparcia, monitoring realizacji Standardów Ochrony Małoletnich, składanie zawiadomień o podejrzeniu popełnienia przestępstwa na szkodę małoletniego, zawiadamianie sądu opiekuńczego, prowadzenie rejestru i przechowywanie dokumentacji.
5. Kierownik Jednostki zapewnia osobie odpowiedzialnej szkolenie w przedmiotowym zakresie.
6. W wyjątkowych sytuacjach, osobą upoważnioną do podejmowania interwencji oraz składania zawiadomień do organów określonych w procedurze może być lekarz pełniący dyżur lub w przypadku jego braku - członek Personelu będący bezpośrednio świadkiem zdarzenia.
7. W okolicznościach uzasadniających podjęcie interwencji **osobą zgłaszającą może być:**
- personel Jednostki,
 - rodzic bądź opiekun prawny małoletniego,
 - osoba trzecia,
 - małoletni pacjent.
8. Jeżeli osobą zgłaszającą interwencję jest Personel Jednostki, informacje są przekazywane niezwłocznie osobie odpowiedzialnej za przyjmowanie zgłoszeń w Jednostce o zdarzeniach zagrażających małoletniemu lub (gdy to jest niemożliwe) powiadamiany jest przełożony.
9. Jeśli osobą zgłaszającą zdarzenie zagrażające małoletniemu jest osoba spoza personelu, także osoba małoletnia, osoba przyjmująca zgłoszenie niezwłocznie informuje osoby przewidziane w postępowaniu interwencyjnym w/w Procedury.

IX.

Zasady przeglądu i aktualizacji standardów i sposób ich dokumentacji

1. **Koordynator ds. ochrony małoletnich** nie rzadziej niż raz dwa lata dokonuje monitoringu realizacji Standardów oraz przeglądu Standardów w celu dostosowania do aktualnych potrzeb oraz zgodności z obowiązującymi przepisami prawa. Wnioski z przeprowadzonej oceny należy udokumentować w formie notatki służbowej.
2. Osoba odpowiedzialna monitoruje poziom realizacji Standardów poprzez przeprowadzenie anonimowej ankiety wśród personelu raz na 24 miesiące (*Załącznik nr 4*)
3. **Koordynator ds. ochrony małoletnich** poddaje analizie Ankiety monitorujące Standardy, sporządza raport oraz przekazuje go Kierownikowi Jednostki.

4. Personel, rodzice/opiekunowie prawni oraz sami małoletni mają możliwość przekazywania swoich uwag Kierownikowi lub osobie odpowiedzialnej za monitoring realizacji Standardów, które ostatecznie mogą wpłynąć na zmiany treści Standardów.

5. Zmiany treści Procedury są wprowadzane aneksami i podawane są do wiadomości personelowi za pomocą sieci wewnętrznej intranet.

X.

Zasady udostępniania rodzicom, opiekunom prawnym oraz samym małoletnim standardów do zapoznania się z nimi i ich stosowania

1. W Jednostce zostały opracowane dwie wersje Standardów Ochrony Małoletnich: wersja pełna oraz wersja skrócona. Wersja skrócona stanowi [Załącznik nr 5](#) do Standardów i zawiera informacje istotne dla małoletnich.

2. Wersja pełna Standardów jest udostępniona personelowi w wersji elektronicznej w dokumentach wspólnych w sieci intranet oraz w Dziale Spraw Pracowniczych Jednostki. Każdy członek personelu Jednostki ma obowiązek zapoznania się ze standardami stosować ich postanowienia oraz zgłaszać przypadki łamania Standardów osobie upoważnionej – Koordynatorowi ds. ochrony małoletnich.

3. Dla rodziców/ opiekunów oraz samych małoletnich pełna wersja Standardów jest dostępna na stronie internetowej Jednostki pod adresem www.zozropczyce.pl oraz w sekretariacie ZOZ.

4. Wersja skrócona Standardów dostępna jest na tablicach ogłoszeń w każdej placówce oraz na stronie internetowej Jednostki pod adresem www.zozropczyce.pl

5. Na tablicach ogłoszeń w każdej z placówek Jednostki udostępnione zostają również informacje dla małoletnich gdzie można się zwracać o pomoc w sytuacjach trudnych.

XI.

Zasady dokumentowania i przechowywania dokumentacji ujawnionych lub zgłoszonych zdarzeń i incydentów zagrażających małoletniemu

1. Każde zdarzenie krzywdzenia lub podejrzenia krzywdzenia małoletniego ujawnione na terenie Jednostki jest dokumentowane poprzez założenie Karty Interwencji dla ujawnionego zdarzenia ([Załącznik nr 2](#))

2. Karta Interwencji oraz dokumentacja sporządzona na potrzeby interwencji (np. zawiadomienie odpowiednich organów, notatki służbowe) podlega przechowywaniu przez osobę Koordynatora ds. ochrony małoletnich.

3. Dokumentacja interwencji udostępniana jest przez Kierownika Jednostki wyłącznie upoważnionym organom podejmującym dalsze działania.
4. Jeżeli małoletni pacjent jest pacjentem Jednostki, objawy lub podejrzenie krzywdzenia odnotowuje się w dokumentacji medycznej małoletniego pacjenta.

XII.

Zasady bezpiecznych relacji między małoletnimi z uwzględnieniem zachowań niedozwolonych wobec małoletnich

1. W Jednostce Personel zobowiązany jest do zwracania szczególnej uwagi na nieprawidłowe zachowania małoletnich pacjentów wobec siebie. Personel jest zobowiązany do odpowiedniego i adekwatnego reagowania w razie zaistnienia takiego zdarzenia.
2. Małoletni przebywający w Jednostce ma obowiązek przestrzegania ogólnie obowiązujących norm i zasad; zachowywać się w sposób kulturalny, w tym zgodnie z zasadami współżycia społecznego, a rodzice/opiekunowie powinni w należyty sposób troszczyć się o przestrzeganie w/w zasad przez małoletniego pacjenta
3. Małoletni zobowiązani są do respektowania praw i wolności innych małoletnich.
4. Niedozwolone jest stosowanie przemocy i agresji wobec małoletnich przez innych małoletnich.
Do działań niedozwolonych w Jednostce należą:
 - uprawianie mowy nienawiści,
 - nakłanianie innych do przemocy, także wobec samego siebie (samookaleczeń, samobójstw),
 - rozpowszechnianie treści niedozwolonych lub niebezpiecznych (pornograficznych, obrazujących okrucieństwo i przemoc, dyskryminujących),
 - stosowanie cyberprzemocy (stalking, grooming, sextortion,) również rozpowszechnianie niebezpiecznych gier,
 - rozpowszechnianie wizerunków innych pacjentów lub osób przebywających na terenie Jednostki bez ich zgody.
5. Niedozwolone jest stwarzanie niebezpiecznych sytuacji w Jednostce np. przynoszenie ostrych narzędzi i innych niebezpiecznych przedmiotów, rzucanie przedmiotami.
6. Jeśli małoletni jest świadkiem stosowania przemocy lub jakiegokolwiek innej formy agresji wobec innego małoletniego, jest zobowiązany do poinformowania o tym personel Jednostki.

XIII.

Zasady ochrony wizerunku i danych osobowych małoletnich

1. Utrwalanie, przetwarzanie, publikowanie i użytkowanie wizerunku dzieci odbywa się wyłącznie za zgodą i informacją rodziców/opiekunów prawnych złożoną w formie pisemnej.
2. Małoletni mają prawo zdecydować czy/i w jaki sposób ich wizerunek będzie utrwalony i użytkowany. Nie jest to warunek niezbędny lecz należy to do dobrej praktyki w naszej Jednostce
3. Zasady utrwalania wizerunku dzieci muszą opierać się na poszanowaniu godności, zachowaniu poufności w używaniu informacji identyfikujących dane dziecka.
4. Niedozwolone jest utrwalanie wizerunku dziecka (filmowanie, nagrywanie głosu, fotografowanie) dla potrzeb prywatnych lub reklamowych. Dozwolone jest rejestrowanie wizerunku dla celów dokumentacji medycznej, naukowych lub dydaktycznych, po uzyskaniu zgody rodzica lub opiekuna i dziecka. Do celów rejestracji wizerunku dziecka używać należy przeznaczonych w tym celu urządzeń służbowych;
5. Wszelkie działania związane z utrwalaniem, użytkowaniem i przechowywaniem wizerunku małoletniego odbywa się z zachowaniem wszelkich zasad bezpieczeństwa i zgodnie z prawem.
6. Nośniki są przechowywane przez okres wymagany przepisami prawa o archiwizacji i/lub okres ustalony przez Jednostkę w polityce ochrony danych osobowych.

XV.

Zasady ustalania planu wsparcia małoletniego po ujawnieniu krzywdzenia.

1. Wsparcie małoletniego po ujawnieniu krzywdzenia jest przeprowadzanie wspólnie z:
 - rodzicami/opiekunami prawnymi dziecka,
 - instytucjami powołanymi do interwencji w w/w przypadkach,
 - personelem Jednostki przygotowanym do takich działań (psycholog, prawnik personel medyczny).
2. Plan wsparcia opiera się na podejmowaniu działań określonych niniejszymi Standardami. Jest on poprzedzony postawieniem właściwej diagnozy co do rodzaju podjęcia odpowiednich czynności.
3. Działania monitoruje i koordynuje osoba wskazana do przyjmowania zgłoszeń .
4. Planem wsparcia objęte zostają również osoby najbliższe (rodzice/opiekunowie prawni, rodzeństwo) jeżeli występuje taka konieczność.
5. Wsparcie pokrzywdzonego dziecka odbywa się poprzez nawiązanie współpracy także z inną instytucją, która podjęła działania interwencyjne (np. rozpoczęła procedurę "Niebieskiej Karty").
6. Plan wsparcia obejmuje pomoc prawną, psychologiczną, medyczną i socjalną we współpracy z wszystkimi instytucjami do tego uprawnionymi.

7. W sytuacji, gdy małoletni doznaje krzywdzenia przez oboje rodziców/opiekunów prawnych na terenie Jednostki, aktywnie współdziała ona w zapewnieniu bezpieczeństwa małoletniemu do czasu interwencji odpowiednich organów powiadomionych przez Jednostkę (Policja, Prokuratura, Sąd Rodzinny).

XVI.

Przepisy końcowe

1. Standardy wchodzi w życie z dniem 14 sierpnia 2024 roku.
2. Ogłoszenie Procedury następuje poprzez zamieszczenie jej pełnej wersji oraz wersji skróconej na stronie internetowej Jednostki pod adresem www.zozropczyce.pl, w dokumentach wspólnych w wersji elektronicznej dla personelu oraz poprzez wywieszenie ich na tablicy ogłoszeń w wersji skróconej dla dzieci.
3. Standardy mają moc regulacji wewnętrznych, do przestrzegania których zobowiązani są wszyscy członkowie Personelu.

Załączniki:

Załącznik nr 1. Oświadczenie o zapoznaniu się ze standardami przez pracownika.

Załącznik nr 2. Karta Interwencji

Załącznik nr 3. Rejestr zgłoszeń.

Załącznik nr 4. Ankieta ewaluacyjna

Załącznik nr 5. SOM wersja skrócona